

اجتهاد

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph: St. 865

XVIIIme ANNÉE

1 Mai: 1923 — No. 153

اداره خانہ سی

جفال اوغلانده « اجتهاد نھوی »

تلفون: استانبول ۸۶۵

« اون سکزنجی سنه تأسیسیه »

حیاتی ، فلسفی ، اجتماعی فکر غزته سی

نومرو ۱۵۳ — ۱ مایس ۱۹۲۳

آناطولونك ثروت معدنيہ می

۱ - دمیر جوہری یا تاقلری :

آناطولودہ پک چوق دمیر جوہری امتیازاتی ویرلمش اولمفلہ برابر مکشوف یتاقلرہ نظراً زنکین اولانلری پک محدود ، ہان اکثریسی اہمیت اقتصادیہ دن عاری وغیرہ قابل اعمالدرلر . بونلرک اک مہمی (آیازماند) دمیر یتاغیدر . (آیازماند) مقناطیسیلی حدید یتاغی ، (آیوالق) جوارندہ کائن اولوب ساحلہ ۱۲ کیلومترو مسافہدہ بولنسی ، بالخاصہ ٪ ۶۵ دمیری احتوا ایتسی وشرائط ژہ ٹولوجیائیہ سی مساعد اولسی حسبیلہ اہمیتلہ تدقیقہ شایاندر . اسکندرون کورفزی جوارندہ (پیاس) دمیر یتاقلری دہ اہمیت اقتصادیہ نی حائز اولمق اعتباریلہ موضوع بحث اولہ بیلور . (آمانومی) طاعلرینک ہر ایکی مانلہ سندہ ، (اصلاحیہ) و (پیاس) جوارندہ بز چوق معدن یوولہ لری موجوددر . پیاس یتاقلری اصلاحیہ نسبتلہ دہازنکین و وسطی ٪ ۵۰ دمیری احتوا ایتکدہ . درلر . (اصلاحیہ) دمیر حوضہ لری فضلہ مقدار دہ کیللی اولوب دمیر مقداری بعضاً (٪ ۱۵) . قدرتنزل ایتدیکنندن دہا زیادہ زیمپارہ معدنہ تقریب ایتکدہ درلر . ہر حالہ بوحوالی دخی تخریاتہ محتاجدر . جنوب ولایتلر دہ تدقیقہ شایان اولہ رق (سلفک) جوارندہ (بغچہ درہ) ہمانیت آتی طور ورسدہ (فاراشی) دمیر یتاقلری کوستریلہ بیلور . مع مافیہ بو یتاقلرک قابل اعمال اولسی آنجق شبیکہ حدیدیہ نک اکالٹہ متوقفدر . مرمہرہ دکزی حوضہ سندہ متعدد دمیر جوہرلری ظاہرہ چیقاریلشدر بونلردن (کورہ جہ) و (کوچک بنلی) نسبتہ شایان ترجیحہ درلر . ازمیر ولایتک (اورلہ) ، (توربالی) (بش یارمق) یتاقلری دہ اہمیتی حائزدر . توربالی معدنک ثروتی یوز مترو عمقہ قدر (۱۰) میلیون و (بش یارمق) معدنک ایسہ اوچ میلیون تخمین ایدیلکدہ در .

کذا (انطالیہ) جوارندہ دہ ٪ ۶۴ محتویاتلی یتاقلر موجود اولوب بو صو کنجیلر و قبیلہ استثمار ایدیلکدہ ایدی . (وان) و (بتلیس) ولایتلری داخلندہ کی جوہرلر

آناطولونم حقدہ یا کلش برفکر وارددر بو فکر او قادر تأسس وتعمم ایتشدور ، کہ بونک یا کاشنی ایلہری سورولہ بہ قولای قولای جسارت اولوناماژ : آناطولوی قلاسیک جغرافیہ کتابلری زراعت مملکتی ، «فہاستمار اولونان زراعت مملکتی» اولارق کوسترہ درلر . آناطولو برزراعت مملکتی اولماقدن زیادہ بر جواہر معدنیہ مملکتی در . بزم بو قناعتز قدیم وتدقیقات فنیہ ایلہ مؤبددر . بو سبیلہ بو بابدہ سوز سویلہ مہیہ بزدن زیادہ صاحب صلاحیت اولان کنج دوستمز ، تجارت نظارتی و معدن مہندسی خیری بکہ مراجعت و آناطولونک ثروت معدنیہ سی حقدہ (اجہاد) ک قارئین تیور ایتسی رجا ایتدک . رجامنزی کمال خواہشلہ قبول ایدہرک یازدیقلری مقالہ بی متشکراً درج ایدیروز .

- ۱ -

آناطولونک ژہ ٹولوجیائی وضعیتی تدقیق ایدیلش و طوغری بر خریطہ سی آلمش اولمدینی کی تحت الارض موجود حزائن معدنیہ سی دہ ہیئت فنیہ طرفندن تتبع ایدیلدیکنندن میثاق ملی حدودلری داخلندہ کی معدن یتاقلری حقدہ آثار منتشرہ و بالخاصہ بونلردن فنیہ موافق اولانلری پک محدوددر . حرب عمومی اثناسندہ حربیہ نظارتی حسباینہ آناطولیدن ایکی آلمان ہیئت فنیہ سی کوندہ ریلہرک تخریات و تدقیقاندہ بولونلش ، بو اوغور دہ پک چوق مصارف اختیار ایدیلشدی . بالوسیلہ کوزدن کچیردیکم آلمان راپورلری باشند آشاغی پک سطحی ، صرف جغرافیائی و پک اہمیتمز ژہ ٹولوجیا معلوماتی احتوا ایتدکارندن فکر مجہ بیوک قیمتی حائز دکلدر ؛ آلمان ہیئت فنیہ سی یا تدقیقاتی سطحی کچیرمش و یا خود قناعتلرینک مہم نقطہ لری کیزلہرک حکومتی ، سطحی معلومات اعطاسیلہ ، اویالامشدر . بالمناسبہ شونی ذکر ایتک ایسترم کہ ، ہر مملکتدہ رسمی علم الارض دارالمساعیسی موجود اولدینی حالہ مملکتمز دہ بویلہ بر تشکیلاتک بولنماسی ہم اقتصاداً و ہم دہ علم وفن نقطہ نظرندن بیوک بر نقیصہ در .

آناطولونک ثروت معدنیہ سی حقدہ بروجہ آتی معلومات مختصرہ ویریلہ بیلور :

حاوی جوهرله کاملاً املاً ایدلمشدر . عدسه اخراجہ صالح (۲۰۰,۰۰۰) طون خالص باقری احتوا ایدیورکه بوکونکی پیاسه به کوره ۱۲، ۱۳ میلیون انکلیز ایراسی ارغنی یتاغنده مدفون بولمقدردر . آناطولونک سنوی باقر استهلاکاتی (۵۰۰۰) طون تخمین ایدیلدیکنه نظرأ بومقدار قرق الی سنه احتیاجات داخلیه کفایت ایدر . ارغنی معدنی و قتیله حکومت طرفندن ایشلدلمکده و سنوی ۱۰۰۰ طون سیاه باقر اسکندرون طریقله آوروپا به کوندریلکده ایدی .

آطه یازار جوارنده (خندق) باقریتاقلری شمندوفر خطنه قریقی و ثروتی طولایسیله مهم بر استقبال وعد ایتیمکدهدر . (کره نحاس) معدنک و قتیله ایشلدلمش و حال حاضرده توکنمکه یوز طومش اولدینی ظن ایدلمکدهدر .

۵ - قورشون - توتیا :

آناطولی قورشون - توتیا یتاقلری پک مبذول و همان اکثریسی قابل اعمالدر . بونلرک اک مهمی بالیه سیملی قورشون - توتیا یتاقلری اولوب بالیه - قره آیدین شرکتی طرفندن ایشلدیلکده و سنوی ۸۵۰۰ الی ۱۰,۰۰۰ طون کولچه آوروپا به اصرار ایدلمکدهدر . هر طون کولچه ده ۹۸٪ قورشون ، (۱۸۰۰) غرام کموش (۶) غرام آلتون موجوددر . (بالیه) یتاقلرینک دها الی سنه ایشلیه بیلجک جوهره مالک اولدینی تخمین ایدلمکدهدر . مهم قورشون یتاقلرندن بری ده (بلغار صاغ) معدنیدر . و قتیله بو معدن ده (ارغنی معدنی) کبی حکومت طرفندن ایشلدیلکده ایدی . سیواس - انقره خطی انشا ایدیلدیکی تقدیرده دونک و آق طاغ معدنلری ده بالخاصه کسب اهمیت ایده جکلردر . شبین قره حصار داخننده کی متعدد یتاقلر ، کموش حاجی کوی معدنی ، چنساقلقله نك آوجیلر و پاپازلی ، و دیاربکر ولایتی داخننده بیر زمان ، بره کتلی معدن آناطولینک مهم سیملی قورشون حزینه لری میاننده ذکر ایدیله بیلیر .

۶ - جیوه :

جیوه جوهری آناطولونک (عشاق) جوارنده ، (صالی کوی) قربنده ، (سینما) ، کبی محدود نقاطنده تصادف ایدلمکدهدر . اقتصاداً او قدر مهم دکلدرلر .

وسائط نقلیه فقدانندن طولایی اهمیتیدن عاریدرلر . ادرنه ولایتی داخننده (صافو حقیق) قربنده ۷۰ دمیروی حاوی زنکین یتاقلر موجود اولدینی لپی (تکفور طاغی) و (معلقره) جوارنده ده دمیرو معدنلرینه تصادف ایدلمشدر .

۲ - مانغاز :

آناطولونک مانغاز ثروتی حقنده مختلف فکرلر موجوددر . هم آناطولونک زنکین مانغاز جوهری احتوا ایتدیکی همده بالعکس یتاقلرک اقتصاداً او قدر مهم اولدینی ادماً ایدلمکدهدر بویکی فرضیه دن هانکیسنک نه درجه به قدر صحیح اولدینی الله موجود معلومات فیه به کوره کسیدریله منر . انطالیه کورفزی جوارنده (فینک) ، مرمره حوضه سنده (آرمودلی) و (چینی) ، (بیغا سنجاغی) داخننده (یا قاجق) مانغاز جوهری یتاقلری ذکره شایاندر .

۳ - قروم :

آناطولوده قروم جوهرلری طاغ آردی ، مکری ، اسکندرون اوله رق اوچ منطقه ده تکائف ایتمشدر . یتاقلر ٪ ۵۰ الی ۵۵ مخویاتلی اک زنکین جوهرلری احتوا ایتیمکدهدر و قتیله دنیا احتیاجاتنک نصفندن فضلیه سی تأمین ایتیمکده ایدی . استحصالات بر آراق سنوی ۴۰,۰۰۰ طون بولشکن بو مقدار صوک سنلرده ثائی درجه سنه انیمش و حال حاضرده کاملاً طورمشدر . مملکتهمز ، پارلاق بر استقباله مالک اک زنکین قروم منابعه مالک و (آروپا) ، بزم قروملریمزه محتاج اولدینی حالده بوندن استفاده ایده مایشمز شایان تأسفدر .

۴ - باقر :

آناطولونک پک چوق نقاطنده باقر امتیازی ورخصتند . مهرلی ویرلمش ایسه ده همان اکثریسی اهمیتیدن عاریدرلر . آناطولونک اک زنکین باقر خزینه سی اولان (ارغنی معدنی) دنیانک زنکین یتاقلری میاننده ذکره شایاندر . انا یتاق مقطعی قطع ناتص شککنده ، ۲۰۰×۱۰۵ مترو قطر لرنده ۲۷ مترو ارتفاعنده بر عدسه دن عبارت اولوب ۲۰۰×۱۰۵×۲۷=۴۵۰,۰۰۰ مترو مکعبنده کی بو عدسه مواد جنیه دن معرا وسطی ٪ ۱۳,۵ باقری

۷ - نیکل :

(باله) معدننده قورشونله برابر موجود بولمقده در .
سلفکک شال شمال شرقیسنده کی (بوغان دره) آرسنیک معدنی
اولدقچه مهمدر . (مابعدی کله جک نسخته ده)

نیکل شمعی قدر آناطولیده یک جزئی اولارق
بولمشدر .

۸ - آرسنیک :

صاری زرنیق آناطولونک بر قاچ یرنده بالخاصه

معدن مهندسی

فهری صالح

کیمیک و علمت

(سلاح و جبارت) مقاله سی محمدری ف. ر. بک

«افندم

«کونک فخره سی» سئونده دون یازدیکنز سلاح وجسارت
فخره سنی شایان دقت بولدم . اسلامک الکه مهلاک یاره سنک
اوزرینه شهادت پارماغیزی باصدیقنزه امین و بونکله مفتخر
اولک . خدمتکنز عندالله و عندالعبادالله مشکور و اشالی موفور
اولسون . سیوف بقیه سی و سیوفدن داها مهلاک اولان شیمه
هجرت بقیه سی اولاراق اورویای شرقیده ، بالقانزده قالان
تورکارک و مسلمانلرک پیشواسز قالمقن داها بویوک برفلاکتله
فلاکتزده اولدقنری ، یعنی باشلرنده باش بلاسی اوله رق یوم
وغراب قبیله دن :

شیخ علی کرسیه معما

یحسبه الجاهل مالم یعلما [*]

بیتمه ماصدق و قفالرینک طیشی بیاض ، ایچی قاپ قاره بر
طاقنا کسانک بولوغریخی بلرغ بر لسانله تصویر ایدیور سکز
و اوراده کی کنج لرک بر رشدییه تحصیلی کورور کوررض بورابه ،
استانبوله کله لری موآخذ ایدیور سکز . موآخذ حقدور . فقط
اصلک حق واک آجی موآخذیه لایق اولانلر اونوتولمشدر . اوده
تورک آناشهرینک ، تورک یانختی کنج و منورلرینک بولمنداشرله ،
بودینداشرله دوغرو بر انجذاب طویماه لریدر . بزم ملتپورور .
لکمزده ، اعتراف ایتدی بزم ، هر فضیلتیز کی سطحی و نانوادر .
یوکسک مکتبلر مژدن مأذن تورک کنج لریدن برینک چاقوبده
مأموریت پیشنده قوشادینی و بونک ایچونا کیلوب بویکله دیکنی ، مثلاً
بلغارستانده کوچوک بر مسلمان کوبنده ابتدائی مکتبی خواجه لانی
یاقمده و کوی اهل اسلامیتی مدنیت ، ترقی ، عرفان ، فضیلت ،
غیرت ، همت یولارینه سوق و ارشاد ایتکده کی ذوق و سمدانی
حظی هر حظ و اقباله مرجع طوئدینی کورمه لی بزم . دردمن
دریندر . درینلکی باش دوندوره جک قدر دریندر . سزک کی
کنج لرک ، اک معتنا وظیفه کز نروده داها جوق ظلمت وارسه ،
نروده داها جوق اغلیان وارسه ، نروده داها جوق ظلم
کورن وارسه اورابه قوشماقدور . بر ماوقع ذکر ایدیم .
ما کدوئا بزده ایکن تعقیب اشقیایه مأمور بولونمش اولان
والیوم ارکان حربیه قریقلر مژدن بولنان بر ذالک مشاهده سنی نقل
ایدیم . مشار الیه بکا عیناً سوبله حکایت ایتشدی :

[*] مالی جاهل آدم ظن ایدرکه : کرسی اوزونده قوجه مان

صاریقی شیخک بیلمه دیک هیج بر شی یوقدر .

«بلغاراشقیایسی ، یعنی بلغار ملتپورولرینک مسلح فداکاری
تعقیب و تنکیانه مأمور ایدم . چته نک بر بلغار کوبنده تحصن
ایتدیکنی و اورانک ابتدائی مکتبی خواجه سنک خانه سنده کیزلنک لری
خبر و یردیلر . یاقمده کی قوتلرله کوی خواجه سنک خانه سنی
محاصره ایتدک . کوی خواجه سی ، «داسقالوس» ک خانه سی
منتظم و غایت لطیف ، هوادار و شمس آباد ایدی . بر
صر دیوندن یوقاری چیقدق . منتظم و عالم بر اوروپالی نک
دارالمساعیسنده بولندیغی کوردم ، «داسقالوس نروده» ؟ دیدم .
«شیمدی کله جک !» دیدیلر . اوظه کتبخانه لرله محاطدی .
غایت زنکین مجله ولا اقل بیک بویوک کتب واردی و بونلرک
هان جمله سی آلمانجه ، حقوقه ، تربیه اطفال علمنه ، اجتماعیه ،
اقتصادیانه ، تاریخه ، فلسفه ادبیانه دأثر ایدی . بن بوکتابلری
و کتبخانه لری حیرت و حیرایت ایله کوزدن کچیرمکده ایکن
داسقالوسک کلدیکنی سوبلیدیلر . بکله دیکم بر کوی مکتبی
خواجه سی ، بر کوی امامی ایدی . قارشیمه یکرمی سکز نهایت
اونوز باشلرنده سیاه صقالی ، بیاض قولانی کوملک کینیش ،
اوستی باشی تمیز ، صاچی آلاماریقن ایکی طرفه طارانش ،
طیرنافلری هیج «ما نروده» دکل ، کال اعتنا ایله تمیزلنش ،
توالت ایدیش تام بر «موسیو» چیقدی . فصیح بر تورکجه
ایله بنی سلاملادی . سبب زیارتزه دأثر سرایت ایضاحات
وبردی . کتابلرک کیمه عائد اولدیغی صوردم . کندیسنک
اولدیغی و بر بقی سنه اول (هایدلبرغ) دارالفنوننده اکمال
تحصیل ایتمش اولدیغی سوبله دی . بالالزام آلمانجه کوروشمک
ایسته دم . بر آلمان کی فصیح بر آلمانجه تکلم ایتدیکنی کوردم .
فلسفه ده دوقتور اولدیغی سوبله دی ، فطوغرافی حای اولان
دیپلوماسنی کوستردی . بن مستغرق تفکرات و برآزده محبوب
اولدیغ حالد بولند مکتب معلمک الی صیقدم ، چیقدم .

بر قاچ کون اول دردست ایدیلوب قورشونه دیزدیکمز
بلغار قومیتیه جیلری [یعنی قوای ملیه جیلری] آرده سنده ده بویله
یوکسک تحصیل کورمش ملتپورولرک بولندیغی اوکرندم . «
پاشانک سوبله دیک هان هان حرفی حرفنه بوایدی .
مهرز ف. ر. بک ! بومقیه نفسیردن ، ایضاحدن مسخندیر .
بونک ملاحظه سنی سزه براقیورم . بوآجی علاجی کنج لرضک
بارداقزیه قویدم . فنای ایتدم ؟ بنی سز سوبلندیکنز : آجیدر ،
فقط علاجدر .